

Република Србија
КОМИСИЈА ЗА ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

Број: 3/4-106-851/11-25
Београд, 08.05.2025. године

На основу члана 68 став 1 Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, Комисија за хартије од вредности на 110. седници X сазива од 08.05.2025. године, којом је председавао председник Комисије Марко Јанковић, доноси

ЛИСТУ ИНДИКАТОРА ЗА ПРЕПОЗНАВАЊЕ СУМЊИВИХ ТРАНСАКЦИЈА
ЦЕНТРАЛНОГ РЕГИСТРА, ДЕПОА И КЛИРИНГА ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ

Општи индикатори:

1. Потенцијална странка се приликом успостављања пословног односа Централном регистру обраћа искључиво преко пуномоћника.
2. Странка има лошу репутацију, познате су њене незаконите активности из прошлости или се њена прошлост не може проверити.
3. Странка или правно лице у власничкој структури странке долази из земље која, на основу података релевантних међународних организација и Управе за спречавање прања новца, не примењује стандарде у области спречавања прања новца и финансирања тероризма или се трговање обавља на берзама из тих земаља.
4. Странка обавља делатност која је у складу са Националном проценом ризика означена као високоризична.
5. Странка чија је структура таква да је тешко утврдити стварног власника или лице које има контролни удео (странка који користи трећа лица, фондациије, трастови или слична лица страног права, затим добротворне и непрофитне невладине организације).
6. Странка обавља делатност за коју је карактеристичан велики обрт или уплате готовине.
7. Странка се неуобичајено много интересује за систем организације и контроле и надзора пословања у Централном регистру.
8. Странка исказује неуобичајен захтев за заштитом приватности, посебно у вези са подацима који се односе на имовину или пословање и жели да увери Централни

- регистар да није потребно да попуни или приложи неки од потребних докумената или Централни регистар има сумњу да је достављена документација тачна или потпуна.
9. Странка невољно пружа информације на основу којих се врши дубинска анализа странке и стварног власника странке.
 10. Странка учестало мења информације за дубинску анализу.
 11. Странка или стварни власник странке је функционер.
 12. Странка или правно лице у власничкој структури странке је оф-шор правно лице.
 13. Странка улаже у ликвидне хартије од вредности са високим приносима а не показује интерес за резултате или их изненада и без разлога продаје, односно хитно продаје убрзо по куповини, где то не би донело економску корист за странку.
 14. Странка врши трансакције и прекњижавања између својих власничких рачуна хартија од вредности код различитих инвестиционих друштава или збирних, односно кастоди рачуна без основаног разлога.
 15. Странка често купује или продаје хартије од вредности у износима које су незнатно испод износа од 15.000 ЕУР.
 16. Странка не може или не жели да се изјасни о пореклу имовине из које се врши куповина хартија од вредности.
 17. Странка која раније није била активна, изненада обавља трансакције на тржишту капитала у великом обиму и вредности.
 18. Странка је новоосновано домаће или страно правно лице чији је оснивачки капитал мали, а улаже значајне суме новца у трговање хартијама од вредности.
 19. Странка је корпоративни агент издаваоца, а дилерски тргује хартијама од вредности тог издаваоца или посредује у купопродајним трансакцијама хартијама од вредности тог издаваоца.
 20. Странка обавља трансакцију која је неуобичајено висока у односу на уобичајене трансакције странке и њене финансијске могућности.
 21. Странка се распитује о томе колико брзо би могла да ликвидира рачун не објашњавајући зашто то намерава или дајући сумњива објашњења.
 22. Најављене (унапред уговорене) трансакције акцијама на регулисаном тржишту или изван регулисаног тржишта (ОТЦ), а нарочито када се као учесници у трансакцији појављују непознате или новоосноване компаније, повезана лица или оф-шор компаније.
 23. Куповина хартија од вредности која се обавља средствима уплаћеним на више рачуна у различитим банкама, а нарочито ако су депонована средства у износу нешто испод износа за пријављивање.
 24. Трговање акцијама које су предмет уговорне залоге ради намирења повериоца.
 25. ФОП трансакције (free of payment) – трансакције прекњижавања власништва хартија од вредности које врше инвестициона друштва у име својих странака код Централног регистра, а посебно ФОП трансакције између трећих лица и ФОП трансакције које немају уобичајен разлог.

26. Странка испоставља налоге за пријем/пренос хартија од вредности на свој рачун код обвезника/друге финансијске институције у неуобичајно великом обиму, при чему обвезник није у могућности да поуздано утврди да ли реализацијом налога долази до промене власништва над хартијама од вредности (нпр. када хартије од вредности потичу са збирних рачуна код других финансијских институција/када је одредиште збирни рачун код друге финансијске институције).
27. Странка учестало посредује у прекњижавању акција у виду поклона, у већем обиму (поклони лицима која нису у сродству, поклони од стране радника у корист руководства правног лица), прекњижавању акција које као правни основ има судска или вансудска поравнања између лица у већим износима, прекњижавању између лица у конзорцијуму, унос акција ради оснивања правних лица, као и уговори о спајању уз припајање.
28. Трговање хартијама од вредности од стране правних лица са оф-шор дестинација која користе услуге депозитара у пословима вођења власничких рачуна и салдирања трансакција.
29. Странка покушава да створи слику стварне трговине хартијама од вредности а врши фиктивну или симуловану трговину тим хартијама од вредности (странка учествује у унапред договореном или неконкурентском трговању хартијама од вредности).
30. Трговање хартијама од вредности које су биле неликвидне дужи временски период се врши изненада, преко два или више рачуна код једног или више инвестиционих друштава.
31. Странка учестало стиче хартије од вредности теретним правним послом а отуђује их бестеретним правним послом.
32. Измирење обавеза из дужничких хартија од вредности након рока доспећа, новчаним трансакцијама ван система Централног регистра или правним пословима подобним за престанак дуга.
33. Обрасци трговања странке указују на поседовање инсајдерских информација.
34. Странка је новоосновано домаће правно лице чији је оснивачки капитал низак, а улаже значајне износе новчаних средстава у трговање хартијама од вредности.

Индикатори који указују на могуће финансирање тероризма:

1. У трансакцијама се појављује странка означена на консолидованој лиси Комитета за санкције на основу резолуције 1267 Савета безбедности Уједињених нација, црној листи Европске уније и друге или странка за коју се сумња да је повезана са лицима која се налазе на наведеним листама.
2. Лице се у средствима јавног информисања доводи у везу са познатом терористичком организацијом или се доводи у везу са терористичким актима, финансирањем тероризма, насилним екстремизмом, фундаментализмом, односно верским радикализмом.
3. Сумња се да странка врши трансакције по инструкцијама другог лица, у чијој се пратњи најчешће и појављује.

4. Лице полаже средства на више рачуна (личних или за која је овлашћен) и даје налог за пренос тих средстава у корист истог лица у иностранству по основу донација, помоћи и сл.
5. Постоје сазнања да странка која има лошу репутацију или код које постоји сумња у изворе средстава, у свом пословању користи виртуалне валуте, нпр. биткоин или лајткоин (енг. bitcoin, litecoin), или користи алтернативне канале плаћања (нпр. хавала, хунди), са циљем избегавања редовних финансијских канала.
6. Клијент/налогодавац/прималац средстава је повезан са подручјем у којем се одвијају терористичке активности или државом која подржава терористичке активности/групе.
7. Већи број лица овлашћен по истом рачуну физичких лица, односно непрофитних организација (невладине организације, задужбине, удружења, фондови, верске организације и др.) и честе промене овлашћених лица по рачуну.

Индикатори који указују на могуће активности финансирања ширења оружја за масовно уништење:

1. Странка или њени пословни партнери се налази(е) на листи означених лица Савета безбедности Уједињених нација и других међународних организација у којима је Република Србија члан.
2. Странка се бави снабдевањем или испоруком као и купопродајом робе двоструке намене (мирнодобске-војне) могуће за производњу и ширење оружја за масовно уништење, нарочито ако се порекло странке веже за земље означене под сумњом за производњу и ширење оружја за масовно уништење.
3. Странка се бави војним пословима или истраживањем и у свом раду је повезана са земљама осумњиченим за производњу и ширење оружја за масовно уништење.
4. У трансакцији учествују финансијске институције за које се зна да имају недостатке у својим системима контроле у области спречавања прања новца и финансирања тероризма и/или су пословно настањене у државама са slabим прописима у области контроле извоза односно slabом применом прописа у области контроле извоза.
5. Странке укључене у трансакцију или њихове појединости (адреса, број телефона...) су слични или евентуално повезани са субјектима који су под санкцијама због ширење оружја за масовно уништење или су познати по томе да крше контролу извоза.
6. Странка користи заобилазне путеве финансијске трансакције, посебно преко земаља које имају слабо уређен финансијски систем.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Марко Јанковић